

In *Antimaterie* wordt deze strijd tegen het haastige uitvergroot door af en toe de beweging stil te zetten. Vloeiende bewegingen glijden even vast in een soort videostill om vervolgens hun logische lijn verder te zetten.

Ook overdadige emotionele reacties worden door Vanrunxt stilgelegd zonder dat ze echt van het toneel verdwijnen. Deze affectbeheersing geeft geen enkele danser de kans om de aandacht naar zich toe te trekken. Door een egocentrisch perspectief te mijden loopt de choreograaf nooit vast in het psychologisch drama (dat van het isolement) of de pathetiek (in relaties) van het aantrekken en afstoten. Onvermijdelijk doet hij hiermee een sacrale geste waarbij het individuele overstegen wordt. *'Zonder ernaar te zoeken vind ik het belangrijk dat we naar iets groters moeten, zonder uiting van propaganda of ideologie. Wat je meemaakt in een voorstelling is meer dan de som van de delen. Het is belangrijk dat mijn werk aan iets groters raakt, het moet een overstijgende energie teweeg brengen. Dat staat zeker niet tegenover het alledaagse, dat moet je juist meenemen.'*

Het is Vanrunxt dan ook niet te doen om metafysische rituelen gericht op een godheid of het bovenaardse. Hij stelt veeleer de alledaagse rite centraal: zoals de kop koffie die je elke ochtend weer inschenkt en die los komt te staan van haar functie, namelijk de dorst lessen of wakker worden. Niet de inhoud van dat ritueel is belangrijk, wel het tijdstip waarop

het plaatsvindt, een breek- en rustpunt waarin elke component van de dag zijn betekenis vindt. Het is deze alledaagsheid van het ritueel die Vanrunxt vorm geeft. Elke beweging wordt in de eerste plaats uitgevoerd omwille van zichzelf, zonder naar een éénduidige betekenis te verwijzen of zonder één of andere functie te vervullen. Vanrunxt kan op die manier verschillende betekenislagen boven elkaar plaatsen zonder dat ze direct naar mekaar verwijzen. Muziek, kleding of decor refereren nooit expliciet aan elkaar. Niets loopt zomaar parallel bij Vanrunxt. Hij vecht tegen synchronie waarbij ieder singulier element het andere direct zou verklaren. Betekenis staat nooit op zich, maar wordt ontleend aan de verhouding tot de andere elementen. Rituele handelingen zorgen nu net voor de symbiose van al die verschillende aspecten. Ze vormen het stramien waaraan ieder element zijn betekenis ontleent.

Vanrunxt zoekt voortdurend naar de juiste verhouding tussen alle aspecten van een voorstelling: elke beweging, elk attribuut, elke spot of kostuum krijgt zijn bestaansrecht. Alles moet in balans of onder controle zijn. Vorm en inhoud zijn daarbij niet los te koppelen. Vanrunxt levert in zijn werk strijd tegen eenduidigheid, zonder daarom in het mysterieuze of raadselachtige te vervallen.

Vorbij de kick

'Het schilderij is niets dan een weefsel, zon-

der losse steken en gaten,... Ik verenig alles wat verspreid en gescheiden is...' (Cézanne)

Paul Cézanne schilderde niet, maar weefde de ene kleur zorgvuldig aan de andere. Zijn werken zijn subtiele variaties van gelijkmatige structuren. De kleuren rijgen zich – zoals de onderdelen van een bouwwerk – aan elkaar. Cézanne verzette zich tegen iedere vorm van emotionele opwindning of psychische overbelasting à la Van Gogh; hij contesteerde eveneens de nauwgezette reconstructie van 'de natuur' zoals die van de impressionisten. Zo wandelde hij op de broze wand tussen emotie en geometrie.

De dans van Vanrunxt kent een gelijkaardige picturale structuur. Zijn voorstellingen zijn een weefsel van bewegingen waarbij elk element is opgenomen in een netwerk van gesticulatie, geluid, licht,... Volgens de wetten van een strenge harmonieeler brengt hij stelselmatig gestes aan zodat een universum van vormen ontstaat. Deze figuraties bevinden zich in de grenszone tussen het vage en het scherpe: van veraf lijkt alles helder, maar wanneer je dichterbij komt ontsnapt het herkenbare beeld. De choreograaf verdoezelt de scherpe contouren van het lichaam door het scheppen van een impressie.

Vanrunxt werkt niet vanuit een persoonlijke crisiservaring of een verhaal zoals de expressionisten. Hij verlaat de wereld van het expliciete voor de vanzelfsprekendheid van het impliciete. De grenservaring van het risico moet daarbij plaats ruimen voor een organische bewegingenvloed. Vanrunxt komt dan ook nooit tot excessieve bewegingen: van het lichaam verwacht hij niets onmogelijks. Elk gebaar groeit op een natuurlijke wijze uit het lichaam zelf. De choreograaf drijft zijn medewerkers nooit tot de grens van hun kunnen. Het is alsof de danser een reeds aanwezige, innerlijke beweging veruitwendigt. *'Alles zit al in ons. Het gewone is belangrijk en niet de extremen... Ik hou erg veel van hoe het lichaam in elkaar zit.'*

Doordat Vanrunxt weigert het lichaam tot het uiterste te drijven ontsnapt hij aan de harde sensaties van het gemediatiseerde lijf. Hij toont geen uit-de-kom-gerukte, verminkte of met bloed besmeurde torso's. Deze perversiteit is hem compleet vreemd. Door elke *reality-kick* van *sex and violence* te laten voor wat het is, komt er terug ademruimte voor het suggestieve. Vanrunxt plaatst de rust van de rituele verschijning tegenover de hectische indrukken van het mediamieke beeld. Hij schenkt het alledaagse lichaam terug een aura.

(Deze tekst kwam tot stand na verschillende gesprekken met Marc Vanrunxt.)

Antropomorfe - Hyena / Raymond Mallettjer

